

Plješina jama - najdublja jama na Sniježnici

Goran Rnjak
Speleološki odsjek HPK Sv. Mihovil, Šibenik

Polica na 35 m dubine. Foto: Alan Kovačević

Sniježnica Konavoska najjužniji je gorski greben Dinarskog gorja u Hrvatskoj, a nalazi se u Konavlima iznad mjesta Kuna Konavoska. Srednji i zapadni ogranak tog gorja iznad Dubrovnika duž hercegovačke granice je niži valoviti greben s desetak vrhova između 800 m i 900 m visine. Najviši vrhunci gorskog grebena Sniježnice uzdižu se na jugoistoku iznad Konavala. Najviši vrh je Sveti Ilija (1234 m) iznad Kune Konavoske, a istočnije su još Velji vrh (1156 m), Kosmač (1046 m) i najistočniji Štedar (1165 m) uz hercegovačku granicu.

Pristup na planinu moguć je s više strana, a najlakši je iz Kune Konavoske od kud vodi dobro očuvan karavanski put iz doba Austrougarske. Tim putem izvlačili su se topovi na vrh Sniježnice.

Najdublja poznata jama na Sniježnici je Plješina jama (173 m), a slijedi je Glogova jama (156 m). Najpoznatija i najposjećenija je špilja Jezero (Eskulapova pećina) duljine 120 m i dubine 47 m u kojoj se nalazi jezero s vodom po kojem je i dobila ime, te špilja Škrabuljica koja je, unatoč svojoj ljepoti i imponantnom ulazu, slabo posjećena zbog minski sumnjivog područja na kojem se nalazi.

Plješina jama (sinonimi: *Plišina jama*, *Pliješina jama*) nalazi se na sjevernoj strani Sniježnice, a pristup do nje najjednostavniji je upravo iz Kune. Na

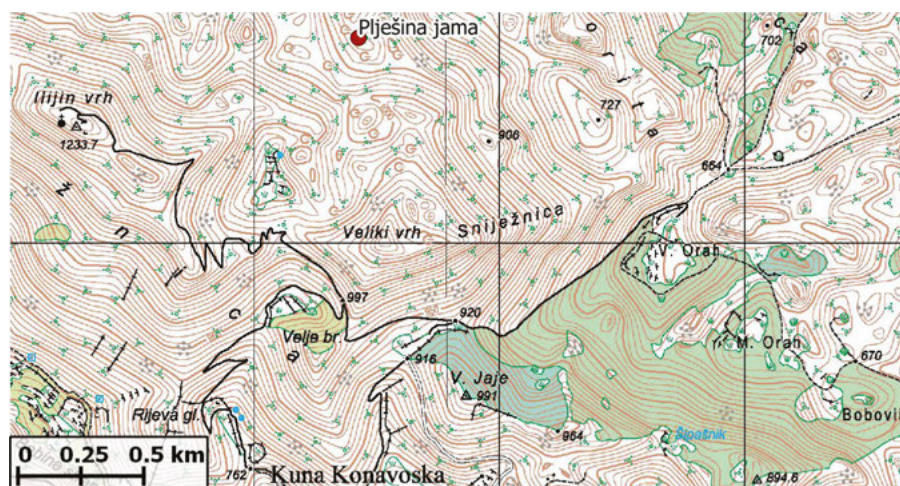
ulazu u selo je desni odvojak na makadamski put po kojem se terenskim vozilom može proći oko 2 km i tako savladati 200 m nadmorske visine. Makadamski put dolazi do pod vrh V. Jaje na 916 m.n.m gdje se spaja na austrougarski karavanski put kojim se nastavlja pješice. Put je markiran i kao što je rečeno vodi na vrh, a na 1000 m.n.m na oštrm zavoju skreće se po slabo vidljivoj markaciji za Glogovu jamu. Do Glogove jame dolazi se putem po rubu doline, dok se od nje nastavlja slaba i neoznačena oputina prema Plješinoj jami. Ta staza prolazi kroz nisko raslinje i mladu hrastovu šumu, te se naizmjenično uzdiže i spušta. Glogova i Plješina jama međusobno su udaljene tek 550 m zračne linije, ali za pristup od jedne do druge jame treba nešto više od pola sata hoda. Plješina jama nalazi se

duboko u vrtači iznimno škrapovitog i negostoljubivog terena. Područje na kojem se nalazi bogato je speleološkim objektima, a neki su istraživani još 80-tih godina prošlog stoljeća.

Plješina jama također je istraživana 80-tih godina, međutim podaci s tih istraživanja su šturi i nedostadni. Speleološka ekipa iz SO Sniježnica iz Dubrovnika predvođena Lazarom Badanjcem 2013. god. je posjetila jamu te se spustila do dna. Prilikom tog istraživanja jama je postavljena inoksfiksevima $\varnothing 8$ mm.

Pločica postavljena na ulazu:
021-0004 (SO Sniježnica)

Speleološko-biospeleološki tim (Predrag Rade, Alan Kovačević, Gordan Polić

Položaj Plješine jame na topografskoj karti. Pripremila: Dina Rnjak

Ulaz u Plješinu jamu. Foto: Goran Rnjak

i Goran Rnjak) 24.09.2014. posjećuje Glogovu jamu prilikom čega penju u nove prostore iznad samog dna te izrađuju novi nacrt cijele jame. Narednog dana 25.09.2014. ista ekipa odlazi do Plješine jame, postavlja je do dna te izrađuje nacrt jame. Proklesavanjem na dnu prolaze u novi prostor odakle bi trebalo nastaviti daljnja istraživanja.

Opis jame

Ulaz u jamu impozantnih je dimenzija (30 x 40 m), obrastao je šumom, a zidovi ulazne vertikale prekriveni su mahovinom. Jama je kolektor voda za okolno područje. U jamu se ušlo sa sjeveroistočne strane ulaza, prva tri sidrišta su prirodna, a postavljena su na stabla sve do vertikalnog dijela jame odakle se nastavljaju inoks fiksevi Ø8 mm.

Ulazna vertikala duboka je 35 m nakon čega se dolazi na prostranu policu na kojoj se može iskopčati s užeta. Već na toj polici dva su upitnika. Upitnik na jugu (točka 6") je visoki meandar kroz koji teče voda, a napredovanje je moguće penjanjem i provlačenjem, dok je na zapadu (točka 5") upitnik koji je moguće istražiti penjanjem skoka visokog oko 4 m. Nasuprot police na 35 m dubine je slična takva polica s koje se jama nastavlja u nepoznatom smjeru, međutim za istraživanje tog dijela potrebno je ući u jamu s druge strane. Nastavak jame s police na 35 m dubine je vertikala od 60 m kojom se dolazi do siparaste police na 95 m dubine. Sipar završava skokom od 25 m nakon kojeg se ulazi u veliku dvoranu u kojoj se povremeno stvara jezero dubine do 3 m. U zapadnom rubu dvorane je penj

visine oko 5 m. Taj penj nalazi se u dvorani na 130 m dubine i jedno je od najperspektivnijih mjesta za napredovanje u jami. Upravo s njega dotječe glavčina vode koja tvori stalno jezerce u toj dvorani te se potom gubi sitasto kroz kamenje u podu dvorane. Nastavak jame iz dvorane je mali penj (4 m) kojim se ulazi u meandar dug 15-ak metara nakon kojeg se vertikalom od 40 m ulazi u iduću veliku dvoranu 20 m x 15 m. Ta dvorana ujedno predstavlja najnižu dosegnutu točku u jami i dubinu od 173 m. Proklesavanjem u uskom meandru na dnu se prošlo u iduću malu dvoranu (3 x 3 m) iz koje se nastavlja penj visok 4 m te uski meandar obložen koraloidima. Cijela ta završna dvorana prekrivana je guanom i ostacima šišmiša.

Za postavljanje Plješine jame potrebno

Panorama područja oko Plješine jame. Foto: Goran Rnjak

je oko 300 m užeta, pet gurni, tri zamke i 25 sidrišnih kompleta. Perspektive za nastavak istraživanja u Plješinoj jami su velike kao i na cijelom okolnom području oko nje. Temeljem poznatih podataka, Sniježnicu se može svrstati u najslabije istraživano područje Hrvatske što otvara velike mogućnosti novim speleološkim naraštajima.

Literatura

Ozimec, R. i sur., (2015): SPALEOLOGIA RAGUSINA 1: Katastar speleoloških objekata, podzemnih građevina, krških izvora i krških bunara kopnenog dijela Dubrovačko-neretvanske županije, Zagreb - Karlovac - Dubrovnik, 151 str.

Badanjac, L., (2013): Dostupno na: <http://www.hpd-snijeznica.hr/index.php/odsjeci/speleo/36-pljesina>, [27.04.2016.]

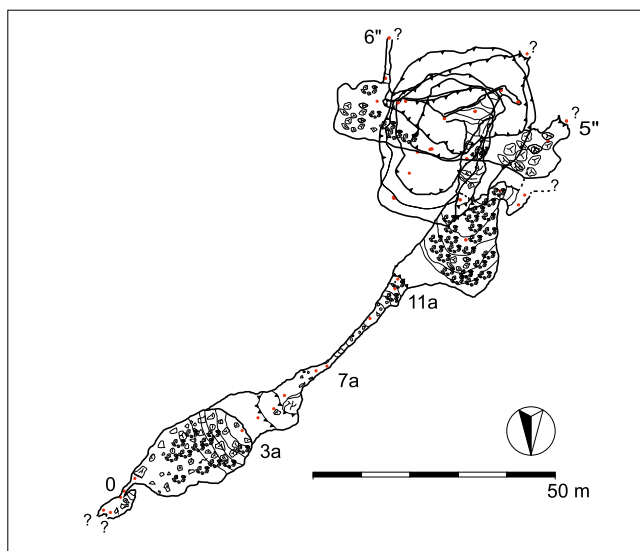
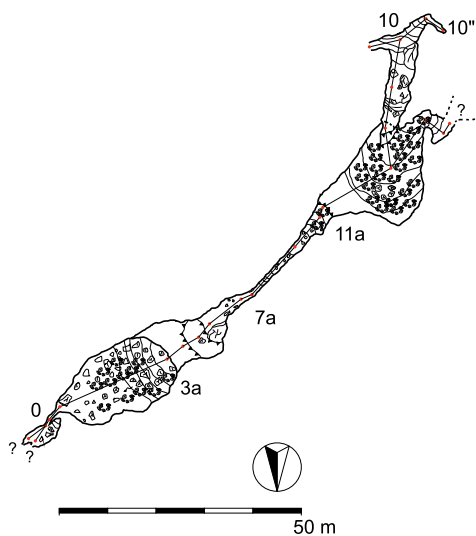
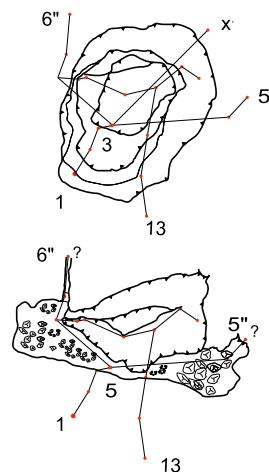
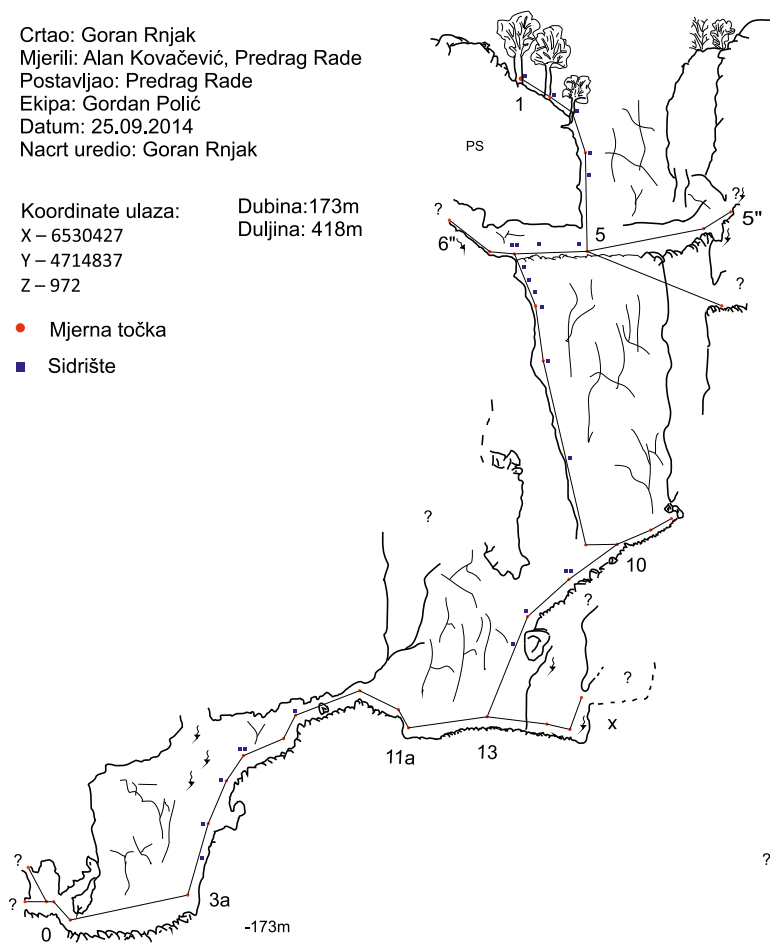
**Plješina jama
Sniježnica, Konavle, Dubrovnik**

Crtao: Goran Rnjak
Mjerili: Alan Kovačević, Predrag Rade
Postavljao: Predrag Rade
Ekipa: Gordan Polić
Datum: 25.09.2014
Nacrt uredio: Goran Rnjak

Koordinate ulaza: Dubina: 173m
X - 6530427 Duljina: 418m
Y - 4714837
Z - 972

- Mjerna točka
- Sidrište

Pogled niz 60 metarsku vertikalu na policu koja se nalazi na 90 m dubine. Foto: Alan Kovačević

Pogled iz dvorane na 130 m dubine prema izlazu. Foto: Alan Kovačević

Pogled na završnu dvoranu iz meandra. Foto: Alan Kovačević

SUMMARY PLJEŠINA JAMA ON Mt. SNJEŽNICA

Sniježnica Konavaoska is the most southern ridge of Dinarids in Croatia, located in Konavle above the village of Kuna Konavaoska. The middle and western branch of this mountain above Dubrovnik and along the border with Bosnia and Herzegovina is the lowest undulating ridge with around ten peaks between 800 and 900 metres above sea level. The highest peaks of the Sniježnica mountain ridge rise in the southeast above Konavle. The highest peak is Sveti Ilija (1234 m) above Kuna Konavaoska, to the east are promising Velji vrh (1156 m), Kosmač (1046 m) and furthest to the east is Štedar (1165 m) along the Bosnia and Herzegovina border.

The deepest known cave on Mt. Sniježnica is Plješina jama (173 m), followed by Glogova jama (156 m). The most famous and most visited is Jezero (Eskulapova pećina) cave which is 120 m in length and 47 meters deep and has a lake after which it was named, along with Škrabuljica cave, which, despite its beauty and impressive entrance, is rarely visited due to the suspected mined area in which it is located.

The entrance to the cave is of remarkable dimensions (30 x 40 m) and overgrown by forest. The vertical entrance shaft is 35 metres deep after which there follows a spacious ledge and another vertical shaft of 60 metres, descending down to a sloped ledge at 95 m of depth. The slope ends with a 25 m shaft which leads to a large chamber in which there is an occasional lake which can be up to 3 metres deep. In the west edge of this chamber is a 5 m high climb. The climb leads to a chamber which at 130 m deep, is one of the most promising places for advancement in the cave. From it flows the greater part of water creating a permanent lake in the chamber which is later lost in the jumble of rocks at the bottom of the chamber. From this chamber, the cave continues via a small climb of 4 metres which enters a 15 metres long meander after which a vertical shaft of 40 m leads to the next large chamber with 20 m x 15 m dimensions. That chamber represents the lowest point reached in the cave at a depth of 173 m. Enlarging the narrow meander at the bottom has led to the next small chamber (3 x 3 m) from which follows a climb of 4 m and a narrow meander covered in coralloid. Possibilities for further exploration in Plješina jama are great as well as in the area surrounding the cave. Based on collected information, Mt. Sniježnica can be considered the least explored area in Croatia, which opens vast possibilities for future generations of speleologists.